

МЕМОРАНДУМ ЗА РАЗБИРАТЕЛСТВО
ОТНОСНО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА НОРВЕЖКИЯ ФИНАНСОВ МЕХАНИЗЪМ
2009-2014

между

КРАЛСТВО НОРВЕГИЯ,
наричани по-долу за краткост "Норвегия"

и

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ,
наричана по-долу за краткост "Държава бенефициент"

заедно наричани "Страните",

КАТО ВЗЕХА ПРЕДВИД, че Споразумението между Кралство Норвегия и Европейския съюз относно Норвежкия финансов механизъм 2009 - 2014, се създава финансов механизъм (наричан по-долу Норвежкия финансов механизъм 2009-2014), чрез който Норвегия дава своя принос за намаляване на икономическите и социални различия в Европейското икономическо пространство;

КАТО ВЗЕХА ПРЕДВИД, че Норвежкия финансов механизъм 2009-2014 цели да укрепи отношенията между Норвегия и Държавата бенефициент с оглед взаимна полза за народите на тези страни;

КАТО ВЗЕХА ПРЕДВИД, че разширеното сътрудничество между Норвегия и Държавата бенефициент ще допринесе за една стабилна, мирна и просперираща Европа, основана на доброто управление, демократичните институции, върховенството на закона, зачитането на човешките права и устойчивото развитие;

КАТО ОТЧИТАТ, съгласието на Страните за създаването на рамка на сътрудничество, която да осигури ефективно изпълнение на Норвежкия финансов механизъм 2009-2014;

Страните СЕ СПОРАЗУМЯВАТ както следва:

Член 1 **Цели**

1. Общата цел на Норвежкия финансов механизъм 2009-2014 е да допринесе за намаляване на икономическите и социални различия в Европейското икономическо пространство и да укрепи двустранните отношения между Норвегия и Държавата бенефициент чрез финансова помощ по приоритетните сектори, посочени в параграф 2. В съответствие с това Страните по настоящия Меморандум за разбирателство ще положат усилия да изберат такива програми за финансиране, които допринасят за постигането на тези цели.

2. Финансова помощ се предоставя в следните приоритетни сектори:

- (a) Улавяне и съхранение на въглероден диоксид;
- (b) Иновации за зелена индустрия;
- (c) Научни изследвания и стипендии;
- (d) Човешко и социално развитие;
- (e) Правосъдие и вътрешни работи; и
- (f) Насърчаване на достойни условия на труд и на тристранния диалог.

Член 2 **Правна рамка**

Настоящият Меморандум за разбирателство се тълкува във връзка със следните документи, които заедно с този Меморандум за разбирателство, съставляват правната рамка на Норвежкия финансов механизъм 2009 - 2014:

- (a) Споразумението между Кралство Норвегия и Европейския съюз относно Норвежкия финансов механизъм 2009 – 2014;
- (b) Регламент за изпълнение на Норвежкия финансов механизъм 2009 – 2014 (наричани по-долу "Регламент"), изготвен от Норвегия в съответствие с Член 8.8 от Споразумението;

- (с) програмните споразумения, които ще се сключват за всяка програма, и
- (d) насоки за изпълнение, приети от Норвежкото министерство на външните работи (НМВНР) в съответствие с Регламента.

Член 3

Финансова рамка

1. В съответствие с Член 2 от Споразумението общият размер на финансовия принос възлиза на 800 млн. €, които ще бъдат отпускани на годишни траншове от 160 млн. € през периода от 1 май 2009 г. до 30 април 2014 г. включително.
2. В съответствие с Член 5 от Споразумението на Държавата бенефициент се отпуска обща сума в размер на 48 млн. € за периода, посочен в Параграф 1.
3. В съответствие с член 8.7 от Споразумението и член 1.8 от Регламента разходите за управление, направени от Норвегия се покриват от общата сума, посочена по-горе. Допълнителните разпоредби са изрично упоменати в Регламента. Нетният размер на финансовата помощ, която ще бъде предоставена на Държавата бенефициент възлиза на 44 400 000 €.

Член 4

Роли и отговорности

1. Норвегия предоставя финансова помощ за програми, които отговарят на критериите за допустимост и са предложени от Държавата бенефициент и съгласувани с НМВНР, и които попадат в приоритетните сектори, посочени в Член 3 на Споразумението и в програмните области, посочени в Анекс Б към този Меморандум за разбирателство. Норвегия и Държавата бенефициент могат да проведат консултации относно възможни и конкретни програми преди предложение за програма да бъде официално подадено към НМВНР.
2. Държавата бенефициент следва да осигури пълния размер на съ-финансиране за програмите, които се подкрепят финансово от Норвежкия финансов механизъм 2009-2014 съгласно Анекс Б и програмните споразумения.
3. НМВНР управлява Норвежкия финансов механизъм 2009-2014 и взема решения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ съгласно Регламента.
4. НМВНР се подпомага от Офиса на финансовия механизъм (наричана по-нататък ОФМ). ОФМ е отговорна за ежедневните дейности по Норвежкия финансов механизъм 2009-2014 и изпълнява функцията на контактна точка.

Член 5

Определяне на отговорните институции

Държавата бенефициент упълномощава Национално координационно звено да действа от нейно име. Националното координационно звено носи цялата отговорност за постигане на целите на Норвежкия финансов механизъм 2009-2014, както и за изпълнението на Норвежкия финансов механизъм 2009-2014 в Държавата бенефициент в съответствие с Регламента. Съгласно Член 4.2 от Регламента се определят Национално координационно звено, Сертифициращ орган, Одитен орган, и звено, отговорно за подготовката и внасянето на доклади за нередности, както са посочени в Анекс А.

Член 6

Многогодишна програмна рамка

1. Съгласно Член 2.1 от Регламента, Страните се споразумяват за създаване на рамка за изпълнение, която обхваща следните финансови и съдържателни параметри:
  - (a) списък с договорени програмни области, финансовия принос на Норвежкия финансов механизъм 2009-2014 по програмни области;
  - (b) идентифициране на програми, техния основен фокус и очаквани резултати, както и конкретни съображения, свързани с целевите групи, географските области и други въпроси;
  - (c) идентифициране на програмни оператори, ако е подходящо;
  - (d) инициативи за укрепване на двустранните отношения между Норвегия и Държавата бенефициент, в т.ч. определяне на програмни области, в които ще се изготвят донорските програми за партньорство, предвидени в Член 3.2, идентифициране на програмни партньори, определяне на размера на финансова помощ за тези програми, както и програми и техните компоненти, които са предназначени единствено за партньорски проекти;
  - (e) в конкретни случаи, идентифициране на предварително определени проекти, които да бъдат включени в съответната програма;
  - (f) идентифициране на малки грантови схеми, когато е подходящо .
2. Рамката за изпълнение е посочена в Анекс Б.

Член 7

Годишни срещи

Съгласно Член 2.3 от Регламента НМВНР и Националното координационно звено провеждат годишна среща. Годишната среща дава възможност на НМВНР и Националното координационно звено да извършат преглед на напредъка, направен за предходния отчетен период и да съгласуват необходимите бъдещи мерки.

Член 8

Изменения на анексите

1. Анекс А подлежи на преразглеждане на годишните срещи. Измененията на Анекс А, съгласувани на годишната среща, не изискват официално приемане на изменения в този Меморандум за разбирателство. Тези изменения се потвърждават чрез размяна на писма между НМВНР и Националното координационно звено.
2. Анекс Б може да бъде изменен чрез размяна на писма между НМВНР и Националното координационно звено.

Член 9

Контрол и достъп до информация

НМВНР, Бордът на одиторите на Норвегия и техните представители имат право да извършват всякакви технически или финансови прегледи, които считат за необходими с оглед проследяване на планирането, изпълнението и мониторинга на програмите и проектите, както и използването на средствата. Държавата бенефициент следва да осигури нужното съдействие, информация и документация.

Член 10
Основополагащи принципи

1. Всички аспекти от изпълнението на настоящия Меморандум се управляват от Регламента и последващите им изменения.
2. Целите на Норвежкия финансов механизъм 2009-2014 следва да бъдат постигнати в рамките на тясно сътрудничество между Норвегия и Държавата бенефициент. Страните се споразумяват да прилагат висока степен на прозрачност, отчетност и финансова ефективност, както и принципите на доброто управление, устойчиво развитие, равнопоставеност на половете и равни възможности при изпълнението на фазите на Норвежкия финансов механизъм 2009-2014.
3. Държавата бенефициент взема активни мерки, за да осигури придържането към тези принципи на всички нива, включени в изпълнението на Норвежкия финансов механизъм 2009-2014.

Член 11
Влизане в сила

Настоящият Меморандум за разбирателство влиза в сила в деня след датата на поставяне на последния подпис върху него.

*****

Настоящият Меморандум за разбирателство е подписан в два оригинални екземпляра на английски език.

Подписан в .....на ...
За Кралство Норвегия

Пописан в .....на.....
За Република България

.....

.....

Национални структури за управление и контрол

1. Национално координационно звено

Дирекция "Мониторинг на средствата от ЕС" ще изпълнява функциите на Национално координационно звено. Националното координационно звено носи цялата отговорност за постигането на целите на Норвежкия финансов механизъм 2009-2014 .

Дирекция "Мониторинг на средствата от ЕС" е административна единица в структурата на администрацията на Министерски съвет. Дирекция "Мониторинг на средствата от ЕС" е пряко подчинена на Министъра по управление на средствата от ЕС, който изпълнява функциите на ръководител на Националното координационно звено.

Ролите и отговорностите на Националното координационно звено са разписани в Регламента, по-конкретно Член 4.3 от него. В допълнение Националното координационно звено:

- Осигурява цялостната координация и взаимовръзка на Норвежкия финансов механизъм 2009-2014 с фондовете на ЕС и други донори в сътрудничество с компетентните национални власти;
- Предоставя методически указания по изготвянето и изпълнението на програми, финансирани от Норвежкия финансов механизъм 2009-2014, в Държавата бенефициент;
- Стимулира изграждането на партньорства между Програмните оператори и съответните институции от Държавите донори, в т.ч. чрез управление на фонда за двустранни отношения на национално ниво;
- Изготвя насоки за изпълнението на хоризонтални политики, свързани с изпълнението на Норвежкия финансов механизъм 2009-2014;
- Изпълнява функциите на национален публичен орган, отговорен за изготвянето и внасянето на доклади за нередности съгласно чл. 11.3 от Регламента.

2. Сертифициращ орган

Дирекция "Национален фонд" (НФ) изпълнява функциите на Сертифициращ орган.

Дирекция "Национален фонд" е административна единица в структурата на Министерство на финансите. НФ е на пряко подчинение на заместник-министъра на финансите, отговарящ за финансовото управление на средствата от ЕС. Директорът на Дирекция "Национален фонд" ще изпълнява функциите на ръководител на Сертифициращия орган.

Ролите и отговорностите на Сертифициращия орган са изрично разписани в Регламента, по-конкретно в Член 4.5 от него.

3. Одитен орган

Изпълнителна агенция "Одит на средствата от Европейския Съюз" към Министъра на финансите ще изпълнява функциите на Одитен орган.

ИА "Одит на средствата от ЕС" е функционално независима от другите органи в системата за управление и контрол на Норвежкия финансов механизъм 2009-2014 (напр. Национално координационно звено, Сертифициращ орган, Програмни оператори) в Държавата

бенефициент. Тя провежда одитни дейности съобразно международни одитни стандарти и в съответствие с изискванията, залегнали в Процедурните правила за изпълнение на Норвежкия финансов механизъм 2009-2014. Изпълнителният директор на Агенцията ще изпълнява функциите на ръководител на Одитния орган.

Ролите и отговорностите на Одитния орган са изрично разписани в Регламента, по-конкретно в Член 4.6 от него.

Националното координационно звено предоставя на НМВНР копия от одитните доклади, изготвени от Сметната палата на Република България във връзка с изпълнението на Норвежкия финансов механизъм 2009-2014.

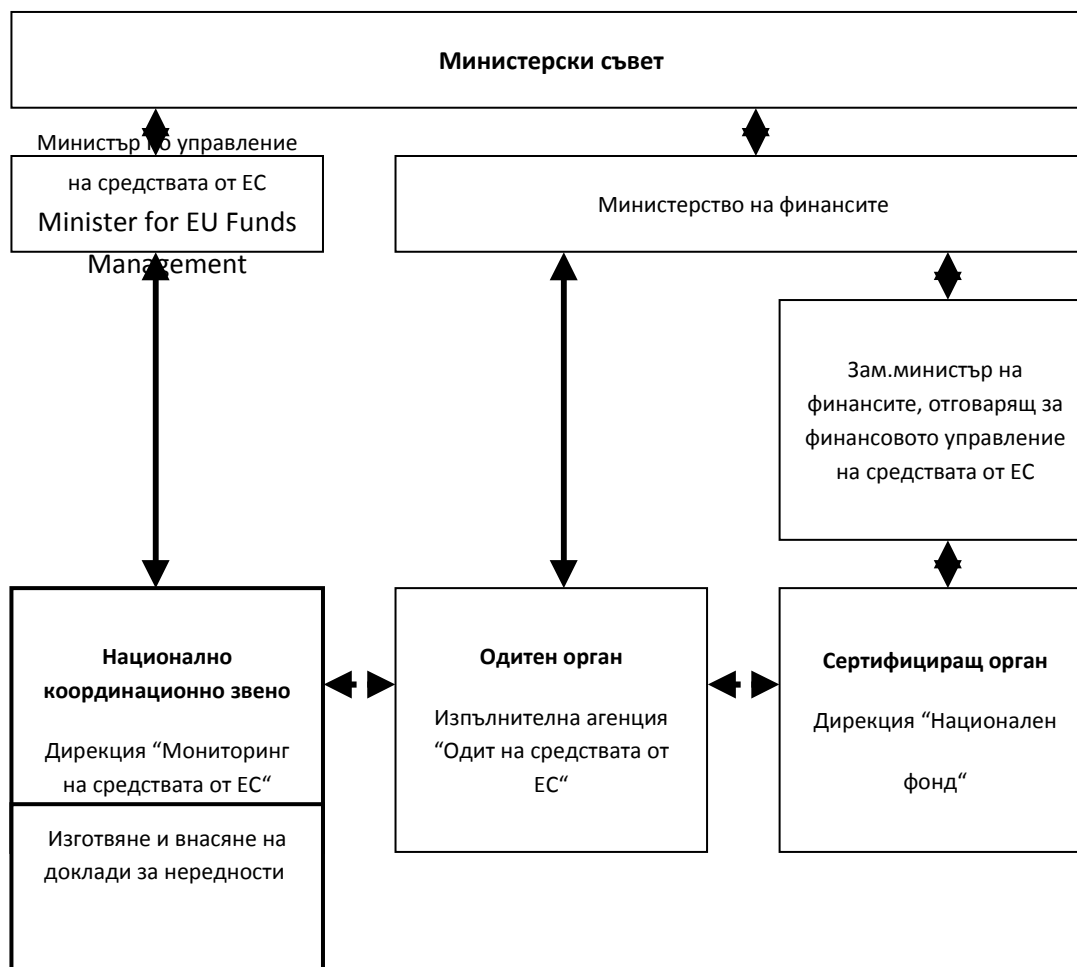
4. Комитет за наблюдение

Националното координационно звено следва да създаде Комитет за наблюдение в срок от шест месеца след подписване на Меморандума за разбирателство. Неговата роля е разписана в Регламента, по-конкретно в Член 4.4 от него.

5. Стратегически доклад и годишни срещи

Съгласно Член 2.2 от Регламента Националното координационно звено представя ежегодно на НМВНР Стратегически доклад за изпълнението на Норвежкия финансов механизъм 2009-2014 в Държавата бенефициент. Страните следва да положат усилия годишната среща да се провежда всяка година през месец октомври.

6. Органиграма

Рамка за изпълнение

Съгласно Член 2.1 от Регламента Страните по настоящия Меморандум за разбирателство се споразумяват относно рамката за изпълнение, предвидена в настоящия анекс.

1. Финансови параметри на рамката за изпълнение

България	Принос на НФМ
Програмна област	
Иновации за зелена индустрия	€ 13 699 000
Глобален фонд за достойни условия на труд и тристранен диалог	€ 480,000
Изграждане на капацитет и институционално сътрудничество	€ 2 016 000
Инициативи за обществено здраве	€ 7 765 000
Домашно насилие и насилие, основано на полов признак	€ 2 000 000
Взаимодействие в рамките на Шенген и борба с транграничната и организираната престъпност, в т.ч. трафик на хора и странстващи престъпни групи	€ 6 000 000
Изграждане на капацитет и сътрудничество в областта на съдебната власт	€ 3 000 000
Корекционни услуги, вкл. без прилагане на мерки за задържане	€ 7 000 000
Други суми	
Техническа помощ за Държавата бенефициент (Чл. 1.9)	€ 720 000
Резерв за проекти, финансирани по ФМ 2004-2009 (Чл. 1.10.2)	€ 1 480 000
Фонд за двустранни отношения на национално ниво (Чл. 3.5.1)	€ 240 000
Нетен размер на финансовата помощ за България	€ 44 400 000

2. Специфични съображения

Двустранните отношения между Норвегия и България ще бъдат укрепени с цел да се стимулира дългосрочното сътрудничество, в частност сътрудничество с програмни партньори в програмните области, посочени по-долу, както и посредством други средства като например партньорство на проектно ниво във всички финансирани програмни области.

При оценката на програмните предложения ще бъдат взети предвид релевантните стандарти за защита на човешките права и добро управление на Съвета на Европа (например тези, мониториращи от СРТ, GRECO, GRETA, ECRI и т.н.), в т.ч. и Конвенцията за защита на човешките права и основни свободи.

Специално внимание ще се обръща на проблемите на ромското население в рамките на всички програмни области. Целта е 10% от финансовата помощ да бъде насочена за подобряване на положението на ромите.

3. Съдържателни параметри на рамката за изпълнение

Програмите, описани по-долу, следва да бъдат изготвени и, след одобрение от НМВНР, изпълнени в България.

А. Програмна област 21: Зелени иновации

Програма: Иновации за зелена индустрия

Размер на гранта: € 13 699 000

Цел: Увеличена конкурентоспособност на зелените предприятия, в т.ч. въвеждане на зелени технологии в компаниите, зелени иновации и зелено предприемачество.

Очакван(и) резултат(и): Следва да бъдат обсъдени между Норвегия и България

Програмен оператор: Иновация Норвегия

Специфични съображения: Съгласно Член 5.13 от Регламента Националното координационно звено и НМВНР ще конкретизират задълженията на Програмния оператор към Националното координационно звено в програмното споразумение, тези задължения следва като минимум да включват задължения за отчетност по силата на Член 5.11 и Член 5.12 от Регламента.

Б. Програмна област 22: Глобален фонд за достоен труд и тристранен диалог

Програма: Глобален фонд за достойни условия на труд и тристранен диалог

Размер на гранта: € 480 000

Цел: Осигуряване на достойни условия на труд и по-добро тристранното сътрудничество между работодателските организации, синдикатите и публичните власти в подкрепа на справедливо и устойчиво икономическо и социално развитие.

Очакван(и) резултат(и): Следва да бъдат обсъдени между Норвегия и България

Програмен оператор: Иновация Норвегия.

В. Програмна област 25: Изграждане на капацитет и институционално сътрудничество с норвежки публични институции, местни и регионални власти

Програма: Изграждане на капацитет и институционално сътрудничество с норвежки публични институции, местни и регионални власти.

Размер на гранта: € 2 016 000

Цел: Укрепване на институционалния капацитет и развитието на човешките ресурси в публичните институции, местни и областни власти в Държавата бенефициент в рамките на договорените приоритетни сектори чрез взаимодействие и обмен на знания с подобни институции и власти в Норвегия.

Очакван(и) резултат(и): Следва да бъдат обсъдени между Норвегия и България.

Програмен оператор: Министерство на регионалното развитие и благоустройството.

Програмен партньор от страна на донора: Норвежко сдружение на общините (KS)

Предварително определени проекти: Предварително определен проект с Норвежкото сдружение на общините (KS) и Националното сдружение на общините в Р България (НСОРБ). Размерът на финансовата помощ за този проект не може да надвишава € 1 016 000.

Предварително определен проект за индекс на трансгранично сътрудничество, както и за обмен на опит по въпроси, свързани с трансграничното сътрудничество с Норвежкия барентсов секретариат (Norwegian Barents Secretariat (BS)) и Министерството на регионалното развитие и благоустройството. Размерът на финансовата помощ за този проект не може да надвишава € 1 000 000 от бюджета на Програмата.

Г. Програмна област 27: Инициативи за обществено здраве

Програма: Инициативи за обществено здраве
Размер на гранта: € 7 765 000
Цел: По-добро обществено здраве и намаляване на неравенството в областта на здравето
Очакван (и) резултат(и): Следва да бъдат обсъдени между Норвегия и България
Програмен оператор: Предстои да бъде взето решение.
Конкретни съображения : Програмата трябва да бъде насочена към теми като репродуктивно здраве, детско здравеопазване, психично здраве, подобряване на управлението в сферата на здравеопазването и специфичните предизвикателства за здравето на ромите.

Програмата ще се изпълнявана съвместно с програмата по програмна област „Инициативи за обществено здраве” в рамките на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство.

Д. Програмна област 29: Домашно насилие и насилие, основано на полов признак

Програма: Домашно насилие и насилие, основано на полов признак
Размер на гранта: € 2 000 000
Цел: Превенция и борба с насилието, основано на полов признак
Очакван (и) резултат(us): Намалени нива на насилие, основано на полов признак.
Намалени нива на домашно насилие.

Подкрепа за жертвите на трафик.

Програмен оператор: Министерство на вътрешните работи
Програмен партньор от страна на донора: Съвет на Европа (СоЕ)
Специфични съображения: Програмата трябва да отчита специфичните нужди на уязвими групи като напр. ромите.

Е. Програмна област 30: Взаимодействие в рамките на Шенген и борба с транграничната и организираната престъпност, в т.ч. трафик на хора и странстващи престъпни групи

Програма: Взаимодействие в рамките на Шенген и борба с транграничната и организираната престъпност, в т.ч. трафик на хора и странстващи престъпни групи.
Размер на гранта: € 6 000 000

Цел: Подобрена сигурност за гражданите чрез по-добро взаимодействие между правоохранителните органи от страните-членки на Шенген и България в борбата с организираната престъпност, в т.ч. трафика на хора.

Очакван (и) резултат(и): Развитие и усъвършенстване на структури, системи и техническо оборудване с цел по-добро изпълнение на acquis за Шенген.

Укрепване на взаимодействието между полицейските служби на страните-членки на Шенген.

Повишен капацитет за борба с трансграничната и организирана престъпност, в т.ч. трафика на хора и странстващите престъпни групи.

Подобрена координация между властите и други заинтересовани страни, в т.ч. НПО, при оказване на подкрепа на жертви на трафик.

Програмен оператор: Министерство на вътрешните работи

Програмни партньори от страна на донора: Норвежката дирекция „Полиция“ (POD) с подкрепата на Съвета на Европа (СоЕ)

Предварително определен проект: Възможен предварително определен проект по въпроси, свързани с отнемането на печалби и имущество, придобити от престъпна дейност в партньорство със Съвета на Европа, като размерът на помощта за този проект не може да надвишава € 1 000 000 от бюджета на Програмата.

Ж. Програмна област 31: Изграждане на капацитет и сътрудничество в областта на съдебната власт

Програма: Изграждане на капацитет и сътрудничество в областта на съдебната власт/Подобрена ефективност на правосъдието.

Размер на гранта: € 3 000 000

Цел: По-справедлива и ефективна съдебна система

Очакван(и) резултат(и): Подобен достъп до правосъдие, в т.ч. за уязвими лица (напр. жертви, малолетни, представители на малцинствени групи).

Развитие на алтернативни методи за решаване на спорове (възстановително правосъдие)

Повишена ефективност на съдилищата, в т.ч. разработване на системи за обработка на дела.

Повишена компетентност на работещите в съдебната власт.

Програмен оператор: Министерство на правосъдието

Програмен партньор от страна на донора: Съвет на Европа (СоЕ)

Специфични съображения: Програмата трябва да отчита специфичните нужди на уязвими групи като напр. ромите.

3. Програмна област 32: Корекционни услуги, вкл. и без прилагане на мерки за задържане

<i>Програма:</i>	Корективни услуги, вкл. и без прилагане на мерки за задържане.
<i>Размер на гранта:</i>	€ 7 000 000
<i>Цел:</i>	Подобри корективни услуги в съответствие с международните инструменти за защита на човешките права.
<i>Очакван(и) резултат(и):</i>	Преодоляване на предизвикателствата, свързани с пренаселеността на затворите. Повишено прилагане на алтернативи на затвора. Повишен фокус върху уязвимите групи в затворите. Повишена компетентност както на изтърпяващи присъди, така и на служителите на затворите.
<i>Програмен оператор:</i>	Министерство на правосъдието
<i>Програмен партньор от страна на донора:</i>	Съвет на Европа (СоЕ)
<i>Специфични съображения:</i>	Поне 30 % от бюджета на Програмата следва да бъде насочен към мерки, които не предполагат подобряване на инфраструктурата или покупка на ново оборудване, като обучение, разработване на системи и процедури или изграждане на капацитет.

4. Проекти по Норвежки финансов механизъм 2004-2009, финансирани от резерва, предвиден в параграф 2 на Член 1.10 от Регламента

Име и номер на проекта	Сума от резерва
2008/115165 Проект за вятърна енергия в Североизточна България	€ 1 400 000
2008 / 112574 Подобряване на сътрудничеството на България и Норвегия в областта на трафика на хора	€ 80 000
Обща сума	€ 1 480 000